

”SVENSK”

5:te årg.

BRANDKÄRTIDNING

FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÄRER

N:o 6

A.-B. Centraltryckeriet
Örebro 1914

Juni 1914

Äges af:
**Svenska Brandmänns-
Förbundet**

Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:

ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:

Kr. 2.75 för år. Lösn. 25 öre

Annonspriser:

I texten 1 kr., å andra platser
70 öre pr em och spalt

Benzins eldfarlighet.

Det är en bekant sak, att i affärer och hushåll, i hvilka man handskas med benzin ofta uppstår eldsvådor, som medföra stora skador såväl på människors hälsa och lif som äfven å materiel, inredning och byggnader. Orsaken till sådana eldsvådor ligger för det mesta i bristande kännedom om den använda vätskans egenskaper eller ovarsamhet hos de personer, som handtera den. Först och främst bör nämnas varifrån nämnda vätska erhålles. Benzin erhålles dels ur stenkol, brunkol eller petroleum, och föres i handeln såsom en färglös, flyktigt starkt luktande vätska, ren eller blandad med andra vätskor. Benzin förgasas ytterst lätt, till och med vid -15° C. Benzinångan har en specifik vikt av 2:77 och är alltså nära 3 gånger så tung som luft.

Blandas denna ånga med luft i ett förhållande av 2:6 till 6 % åstadkommer den ringaste gnista en explosion som till sina verkningar motsvara sprängämnenas. Innehåller blandningen mindre än 2:6 eller mer än 6 % uppstår ej explosion utan endast en ögonblicklig uppflamning. Som man ser, äro gränserna för explosionsmöjlighet ganska tränga, och dessutom är en blandning på grund af benzinångans tyngd icke så lätt att åstadkomma.

Ångan håller sig fastmer med förkärlek oblandad och går som ett osynligt moln utefter golvet. Ett sådant skridande moln kan nu lätt på sin väg stöta på en öppen eldstad eller låga och, då ångan har egenskaper att blifva sammanhängande som en deg, framkalla explosion vid sin utgångspunkt. Det är således icke nog att allägna eld ur benzins omedelbara närhet, utan bör äfven alla eldstäder, som kunna verka dragande på ångorna vara minst 15 meter allägna. Benzinångans tyngd har till följd, att den hafver benägenhet att draga sig till underliggande rum där den lätt antändes på fotogenlampa e. d. Rum i hvilka arbetas med benzin böra därför vara belägna på nedre våningen. Finnes dock undervåning bör man tillse, att genom golvet ej föra några öppningar, såsom trappor, ventilationsöppningar, schakt, drifremhål e. d. och att golvet är i godt stånd. Till undvikande af samling för benzinånga är en god ventilation nödvändig, och på grund af ångornas tyngd måste den vara anbragt vid golvet, ej vid taket samt hafva sugverkan. Dock är det fördelaktigt att för åstadkommande af drag äfven hafva en öppning i taket. Själfantändning ur kemisk synpunkt förekommer icke hos benzin, men blan-

dar man benzin med syrerika ämnen, såsom öfvermangansyradt kali eller svafvelsyra sker antändning. Dessa ämnen böra således hållas skilda från benzin. Den i tvättnrätningar så ofta förekommande antändningen af benzin i skölkärlet har man kallat själfantändning och var då man ej kunde förklara orsaken till denna gåtfulla företeelse, fullständigt ur stånd allt förhindra den. Benzinen är en dålig ledare för elektricitet; vaskas nu otvättad ull, linne o. s. v. i skölkärlet, blir benzinen negativt och ullen o. d. positivt elektrisk. Sker nu af någon orsak, t. ex. genom arbetarens hand en utjämning, antändes benzingsasen. Den vid kärlet sysselsatte arbetaren, vars kläder vanligen äro genomdränkta med benzin, blir vanligen öfret för antändningen. De hittills skildrade farorna ligga i själfva benzinen och kunna, såsom vi sats, utan svårighet undvikas. Den egentliga faran med benzin bör dock nästan alltid hänföras till lättsinne eller okunnighet hos dem, som handskas med den; i synnerhet nu för tiden, då användningen af benzin fått en så stor och allmän utbredning, hafva fallen af benzinbrand och -explosion betydligt förökats. Många fall förekomma äfven som ej blifva bekanta emedan man fruktar att komma i beröring med myndigheterna. Genom det allmänna bruket af benzin i hushåll, affärer, fabriker och till motorer och automobilerna komma också många människor i beröring med den utan att känna dess farlighet eller af lättsinne beakta den, varigenom faror för dem själfva och andra framkallas. Under släckning vid benzinbrand får brandkärerna sväfa i ständig fara. En del chaufförer äro ytterst slarviga vid påfyllning af benzin, t. ex. de kunna stå och röka under det de påfylla benzin. Betänker man att sådant fall af okunnighet om benzins egenskaper kunna förekomma bland folk, som dock på grund af sitt yrke borde vara fullt förtrogna med det riktiga och ofarliga sättet att handskas med benzin, kan man ej förundra sig öfver att i hushållen trots varningen benzin så ofta handhafvas på ett sätt, som man nästan kan kalla själfmordsfäktligt. Rengöring af handskar och kläder med benzin i närheten af eld, påfyllning af brinnande sprit- eller fotogenkök och lampor o. s. v. är en af vårt tjänstefolk, trots varning upprepad ovana. En benzinbrand släcks bäst med jord, sand, våta täcken o. s. v. och vatten endast är verksamt om det på en gång kan i stora massor utslungas på elden.

Rerré.

Tjänsteförhållandena vid yrkesbrandkärerna i Nordamerikas Förenta Stater.

Vi gifva i dag en sammanställning öfver aflöning, tjänstledighet och fritid vid de Nordamerikanska yrkesbrandkärerna. Densamma är hämtad från ett litet af "Club der Muligen Fewerwoche" i Buffalo 1913 utgifvet verk. Denna sammanställning skall, efter bearbetandet af de, till de flesta utländska yrkesbrandkärerna af tyska yrkesbrandmannaförbundet utsända frågeformulären, blifva ännu mera fullständig.

Vid första påseendet te sig de amerikanska tjänsteförhållandena icke så synnerligen gynnsamma. Om vi äfven icke finna var 3 dag tjänstfri så finna vi dock mycket ofta var 6, 7 eller till och med 8 dag tjänstfri. Men å andra sidan finna vi dagligen 3—4 timmar för måltidsraster tjänstfria. Brandmannen är alltså i Amerika icke tvungen att intaga sina måltider skild från familjen eller vid en larm låta sin mat stå och möjligen 2 till 3 gånger bli uppvärd, tills han får tid att äta.

Dessutom bo brandmännen kostnadsfritt på brandstationen eller i dess omedelbara grannskap. De kunna äfven i regel tillbringa den tid, under hvilken de visserligen måste utrycka vid eldsvåda, men icke hafva någon arbetstjänst, hemma hos sina familjer och äfven sofa hemma. Tjänstfri (helfri) är alltså i detta fall lika med fullständig befrielse från brandtjänst. I en del städer måste visserligen äfven de tjänstfria (helfria) utrycka vid större eldsvådor om de äro hemma men erhålla för denna tjänstgöring extra betaldt. I själfva New-York, hvarest utom var 5 dag äfven 8 timmar hvarje dygn äro tjänstfria, kunna brandmännen hvarje tid på dagen, då de icke hafva någon arbets- eller brandtjänst, vistas i sina hem. Vid de flesta brandkårer finns det gemensamma soffrum blott för de ogifta. De gifva sofa alla i sina hem. I många städer är under natten blott en man i telegrafrummet under det de öfriga brandmännen äro i sina hem och där blifva alarmerade.

När den vid marinen vanliga aflösningen var fjärde timma icke är införd, finnes öfver huvud taget icke någon vaktjänstgöring enligt våra begrepp. Brandmännen äro sysselsatta på stationen endast om dagarna, det stora flertalet bo på stationen, och äro därför förpliktigade att i en bestämd följd af dagar och nätter fullgöra brandtjänst. Med detta slags brandberedskap måste naturligtvis effektiviteten

Sammanställning af brandkärernas i Förenta Staterna tjänsteförhållanden år 1913.

Stad	Invånare- antal	Aflöning i kr. pr år	Semester-dagar pr år	Tjänstefria dagar	Tjänstefria mål- nåddr. dagl. Tim.	Stad	Invånare- antal	Aflöning i kr. pr år	Semester-dagar pr år	Tjänstefria dagar	Tjänstefria mål- nåddr. dagl. Tim.
New-York*	4,766,833	3,700—5,180	14	1	på 5 4	Nashville †	110,364	3,744	10	1	på 8 3
Chicago	2,185,283	3,907—5,073	15	1	" 4 3	Lowell*	106,294	4,052	14	1	" 8 3
Philadelphia*	1,549,008	1) 3,330-4,070	7	1	" 6 3	Cambridge**	104,839	3,034 - 4,052	14	1	" 6 3 1/2
St Louis	687,029	3,108—4,218	10	1	" 5 3	Spokane*	104,402	3,774—4,052	14	1	" 7 3
Boston †	670,585	3,700—4,810	19	1	" 5 3 1/2	Bridgeport †	102,054	3,700—4,440	14	1	" 4 3
Cleveland*	560,663	3,108—4,507	19	1	" 4 3	Albany*	100,253	2,849—3,515	14	1	" 6 3
Baltimore*	558,485	3,330	10	1	" 7 3	Hartford*	98,915	3,125—3,700	10	1	" 3 3
Pittsburg †	533,905	3,774—4,440	14	1	" 6 3	Trenton*	96,815	3,330—3,440	14	1	" 6 3
Detroit †	465,766	2,664—4,070	2x10	1	" 5 3	New-Bradford †	96,652	3,097—3,874	15	1	" 8 3
Buffalo**	423,715	3,552—4,440	10	1	" 5 3	San Antonio*	96,614	2,886	—	1	" 4 3
San Francisco*	416,912	4,440—5,228	15	1	" 5 3	Camden*	94,538	6) 3,552	14	1	" 5 3
Milwaukee*	373,587	3,552—4,218	15	2	3	Salt Lake City**	92,777	3,330—3,774	10	1	" 7 2 1/2
Cincinnati †	364,463	4,262	—	1	på 5 1 1/2	Dallas**	92,104	2,220—3,552	7	1	" 3 3
Newark*	347,769	2,960—4,810	—	1	" 6 3	Lynn. Mass*	89,336	4,070	14	1	" 6 3
New-Orleans**	339,075	3,330	15	1	" 8 3	Springfield †	88,926	3,378—4,052	14	1	" 5 3
Washington*	331,069	3,552—3,996	20	1	" 5 3	Des Moines*	86,368	3,330—3,811	15	1	" 7 3
Los Angeles*	319,198	3,552—4,218	10	1	" 6 3	Lawrence*	85,892	3,715	12	1	" 8 3
Minneapolis*	301,408	3,604—4,022	15	3	3 1/2	Takoma**	82,331	3,552	10	1	" 8 3
Jersey City*	267,779	3,700—4,810	15	1	" 6 3	Kansas City †	79,803	3,108—3,552	10	1	" 4 2 1/2
Kansas City †	248,389	2,886—3,774	—	—	—	Yonkers*	79,798	2,960—4,440	14	1	" 7 3 1/2
Seattle*	237,194	3,774—4,440	15	1	på 8 3	Yonstons*	79,066	3,330—3,774	14	1	" 5 3
Indianapolis †	233,650	3,378—3,715	10	1	" 7 3	Duluth*	78,466	3,330—3,774	10	1	" 7 3
Providence*	224,326	2,701—4,052	10	1	" 4 3	St Joseph*	77,403	2,886—3,700	15	7	3
Louisville †	223,928	3,715	10	1	" 3 3	Sommersville*	77,235	3,038 - 4,052	14	1	på 6 3 1/2
Rochester*	218,149	2,664—3,996	12	1	" 6 3 1/2	Tray, N.-Y. †	76,813	2,664	15	8	3
St Paul †	214,744	2,886—3,863	15	1	" 7 3	Utika, N.-Y.**	74,419	2,442—3,419	14	1	på 6 3
Denver**	213,381	3,552—4,218	15	1	" 5 3	Elizabeth*	73,409	2,775—3,552	6	1	" 8 3
Portland †	207,214	3,552—4,440	14	1	" 8 3	Waterburg*	73,141	3,200—3,648	9	1	" 2 3
Columbus*	181,548	4,070	15	1	" 5 3	Schenectady*	72,826	3,200—3,608	14	1	" 7 3 1/2
Toledo*	168,474	2,664—2,886	10	4	4	Hoboken*	70,324	3,330—4,440	14	1	" 6 3
Atlanta*	154,839	3,330—3,996	10	1	på 6 3	Manchester*	70,063	3,700	14	1	på 10 3
Oakland*	150,174	4,529—5,191	15	1	" 9 3	Evansville †	69,644	2,838—3,378	10	1	på 4 3
Worcester**	145,986	3,378—4,052	10	1	" 8 3	Norfolk*	69,067	3,023—3,467	15	1	" 8 3
Syracuse*	137,249	3,108—3,774	15	1	" 5 3	Akron*	67,452	2,886—3,552	14	1	" 6 3
New-Haven*	133,605	3,378—4,052	7	1	" 4 3	Wilkes Barre*	67,105	—	14	1	på 10 3
Birmingham †	132,685	3,108—3,552	10	1	" 3 3	Peoria*	66,950	3,108—3,330	10	1	på 7 2 1/2
Memphis*	131,105	3,330—3,774	10	1	på 12 3	Erie*	66,525	3,330	10	1	" 3 3
Seranton*	129,867	2,664—3,330	10	1	på 4 3	Savannah*	65,064	3,330—3,996	10	1	" 3 3
Richmond*	127,628	3,589—3,848	10	1	" 4 3	Oklahoma*	64,405	2,886—3,774	15	1	" 7 3
Paterson*	125,600	3,108—4,070	15	1	" 6 3	Fort Wayne †	63,933	2,886—3,330	—	1	" 8 2
Omaha †	124,096	2,775—3,774	—	—	—	Sharlston*	58,883	2,886	—	1	" 8 3
Fall River*	119,295	3,038—4,052	14	1	på 8 3	Portland (Mi)*	58,571	3,411	14	1	" 8 3
Dayton †	116,577	3,330	10	1	" 5 3	East St Louis*	58,574	3,552	12	1	" 6 3
Grand Rapids †	112,571	2,660—3,445	15	5	1) 8 3	Terre Haute*	58,154	3,330	10	1	" 7 3

Anmärkning 1. 1 på 5 o. s. v. i spalt 5 betyder 1 tjänstefri dag på 5 o. s. v. De med * betecknade städer betala vid sjukdom hel aflöning, de med ** betecknade half och de med † betecknade öfverhufvud taget ingen aflöning

Anmärkning 2. Philadelphia 1): 148 kr. beklädnadspenningar. Milwaukee 2): 3 dagar på 13 timmar och 3 nätter på 11 timmar. Minneapolis 3): var 6 dag 24 timmar delat i 2 halva dagar och 1 natt. Toledo 4): 4 1/2 dag tjänst, 36 timmar fritt. Grand Rapids 5): juli, augusti, september 1 på 10. Camden 6): 185 kr. beklädnadspenningar. St Joseph 7): var 7 dag 19 timmar fritt. Tray, N.-Y. 8): var 3 dag fr. kl. 6 till 12 e. m., var 4 dag fr. kl. 9 till 12 f. m.

hos kåren blifva lidande, och brandmannens familjemedlemmar blifva utpinade och enervade.

Vaktmanskapet är i Amerika utan tvifvel icke så talrikt som i Tyskland, men måste det dock alltid dröja längre tid innan de på skilda håll utom stationen boende vid larm hinna

samlas till redskapsrummen och utryckning kan ske.

Hos oss i Tyskland har man däremot, och detta med rätta, sträfvat efter att anbringa de rum, hvart vaktmanskapet vistas, i största möjliga närhet af redskapsrummen för att därigenom påskynda utryckningen vid larm. Genom denna

LIT TOL

MEMORANDUM
OCH LYPTOLSALVA

äro de förmärsta medel mot stötar och slag.

anordning blir brandkårens effektivitet betydligt höjd. Ja, vi kunna slå fast, att den viktigaste delen af öfverlägsenheten hos en yrkesbrandkår i motsats till en icke yrkesutbildad just utgöres af förmågan af snabb utryckning. Den omständigheten att vaktmannskapet är tätt sammanträngt, möjliggör äfven att bättre kunna kontrollera och bestraffa dem som försena sig vid larm.

Alla dessa fördelar kunna dock uppnås endast på bekostnad af brandmannens hälsa.

Det är en ovedersäglig naturlag att stora prestationer bli möjliga blott genom stora ansträngningar af kroppen. Stora ansträngningar fordra äfven ofta återkommande hvilostunder om icke kroppen med tiden skall blifva i grund förstörd. Vid jämförelse mellan tjänsteförhållandena i Amerika och Tyskland måste man beakta att i Amerika är för alla i statens tjänst anställda 8 timmars arbetsdag införd men i Tyskland åter är arbetstiden i statens tjänst mycket olika, dock med undantag för grufarbetare under jord, alltid längre än 8 timmar. Och ännu ett. I Amerika utgör brandmännens tjänsteålder vid pensioneringen 30—35 år under det de tyska brandmännen knappast uppnå 20 tjänsteår innan de pensioneras. Att i Amerika brandmännen bli kvar i tjänst till så långt framskridna ålder, visar också tillräckligt att fordringarna på dem icke äro så höga som i Tyskland.

Resultatet af en jämförelse af förhållandena i Tyskland å ena sidan och i England och Amerika å andra kan i korthet sammanfattas sålunda: I Amerika och England dröjer det visserligen längre innan brandmannen får en hel dag fullständig tjänstfri, dock är vaktjänsten på långt när icke så sträng som i Tyskland. En oafbruten vaktjänst på 24 eller till och med 48 timmar känner man i dessa länder öfver hufvud taget icke till, ty där är för hvarje dag beviljade vissa bestämda hvilotider. Dessa hvilotider äro icke som i Tyskland blott ett uppehåll i tjänstgöringen utan brandmannen är under densamma alldeles befriad från brandtjänst, kan gå hem till sin familj och är således fri från vaktjänstens enerverande inflytande. Hvilotider under vaktjänstgöring, under hvilka brandmannen hvarje sekund måste vara beredd att rycka ut vid larm, och hvarvid hvarje försummelse är beklagd med straff, kunna uppenbarligen icke anses såsom fullständiga hvilotider.

De på den tyska brandmannen ställda fordringarna äro därtill betydligt högre och kräfva därför en utsträckt ökning af den tjänstfria tiden.

Då Tyska Yrkesbrandmannaförbundet icke kan förorda antagandet af det amerikanska tjänstgöringssystemet i Tyskland, måste det fasthålla vid sitt hittillsvarande kraf, 24 timmar vaktjänst — 24 timmar fritt. Denna senare tjänsteindelning är eftersträfvad icke blott af tyskarne utan äfven af andra länders brandmän. Ja, den är till och med redan införd vid ett antal utländska brandkärer. Det i år hållna ombudsåret har rätt ingående måst sysselsätta sig med denna fråga men redan nu kan fastslås, att de tyska brandmännen på grund af de i utlandet rådande tjänsteförhållandena, absolut måste fasthålla sin fordran på 24 timmars vaktjänst.

Löneförbättring vid Karlskrona brandkår.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 april 1914 äro löneförmanerna vid Karlskrona brandkår nu följande:

Brandchefen:

Fri bostad om 5 rum o. kök (1,100:—)	
Lön o. tjänstgöringspenningar	Kr. 3,000
Ålderstillägg efter resp. 5 och 10 år	" 500
Ersättning för ved och elektriskt ljus	" 250
Beklädnadsersättning	" 200
	3,950

Brandmästaren och vice brandchefen:

Fri bostad om 3 rum o. kök jämte värmeledn. (å brandstationen)	
Lön o. tjänstgöringspenningar	Kr. 2,000
Ålderstillägg efter resp. 5 och 10 år	" 400
Ersättn. för ved o. elektr. ljus	" 125
Beklädnadsersättning	" 120
	2,645

Brandsergeanten:

Fri bostad om 2 rum o. kök (å brandstationen)	
Lön o. tjänstgöringspenningar	Kr. 1,400
Ålderstillägg efter resp. 5 och 10 år	" 300
Ersättn. för ved o. elektr. ljus	" 150
Beklädnadsersättning	" 120
	1,970

Maskinistsergeanten:

Fri bostad om 2 rum o. kök jämte värmeledn. (å brandstationen)		
Lön o. tjänstgöringspenningar	Kr. 1,200	
Ålderstillägg efter resp. 5 och 10 år	" 300	
Ersättn. för ved o. elektr. ljus	" 100	
Beklädnadsersättning	" 150	1,750

Andre maskinisten: (korpral)

Fri bostad om 1 r. o. kök (200)		
Lön o. tjänstgöringspenningar	Kr. 1,080	
Ålderstillägg efter resp. 2, 4, 6 och 10 år	" 480	
Ersättn. för ved o. elektr. ljus	" 100	
Beklädnadsersättning	" 140	1,810

Brandkorpral:

Fri inkasernering o. uniform		
Lön o. tjänstgöringspenningar	Kr. 1,080	
Ålderstillägg efter resp. 2, 4, 6 och 10 år	" 480	
Skopenningar	" 50	
Hyresersättning för gift	" 150	1,760

Vice brandkorpral:

Fri inkasernering o. uniform		
Lön o. tjänstgöringspenningar	Kr. 1,020	
Ålderstillägg efter resp. 2, 4, 6 och 10 år	" 480	
Skopenningar	" 50	
Hyresersättning för gift	" 150	1,700

Ordinarie brandsoldat:

Fri inkasernering o. uniform		
Lön o. tjänstgöringspenningar	Kr. 960	
Ålderstillägg efter resp. 2, 4, 6 och 10 år	" 480	
Skopenningar	" 50	
Hyresersättning för gift	" 150	1,640

Extra brandsoldat: (nattjänst)

Fri inkasernering o. uniform		
Lön	Kr. 150	
Ålderstillägg efter resp. 3, 6 och 10 år	" 150	
Skopenningar	" 10	
Extra tjänst å 50 öre pr tim. (minst 1 kr. vid utryckning)	" 50	360

Reservmaskinist:

Fri utrustning och rock		
Lön	Kr. 125	
Ålderstillägg efter resp. 5, 10 och 15 år	" 150	
Extra tjänst å 1 kr. pr tim.	" 50	325

Reserveldare:

Fri utrustning och rock		
Lön	Kr. 75	
Ålderstillägg efter resp. 5, 10 och 15 år	" 75	
Extra tjänst å 50 öre pr tim. (minst 1 kr. vid utryckning)	" 25	175

Reservbrandsoldat:

Fri utrustning och rock		
Lön	Kr. 50	
Ålderstillägg efter resp. 5, 10 och 15 år	" 45	
Extra tjänst å 50 öre pr tim. (minst 1 kr. vid utryckn.) c:a	" 25	120

Dessutom för *samtlig personal* fri läkarevård och medicin samt olycksfallsförsäkring.

Ykesmän erhålla av verkstadsmedel dessutom *arvoden* enligt nedanstående:

Smedsmästare och 1:a chaufför pr år	kr. 60:—
Chaufförer, 2 st.	" " 50:—
Sadelmakare	" " 50:—
Snickare	" " 40:—
Linieförman	" " 40:—
Kusk (af ambulansmedel)	" " 30:—
Målare	" " 30:—
Liniearbetare	" " 20:—

Af *teatermedel* hafva hittills utdelats pr år 10 kr. pr man till 14 korpraler och ordinarie brandsoldater.

Glimtar.

I staden Y. beklädde en tandläkare äfven ämbetet som brandchef. En främling, ofta på besök i staden frågar en inföding: "Hur kommer det sig egentligen, att just tandläkaren blef utnämnd till brandchef?"

"Å, dom tyckte väl att han var så van att rycka ut."

Jonsereds Fabrikers Aktiebolag

GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar af sprutslangar af prima kvalitet.

Emil Löfberg.

Brandchefen i Lysekil Emil Löfberg fyllde den 9 maj 50 år.

På den för honom betydelsefulla dagen blef han på flera sätt firad medels blommor och telegram i massa, uppvaktningar af vänner, fränder och underordnade, hvilka alla hvar på sitt sätt ville bidraga till att göra dagen angenäm och minnesrik.

Lysekils brandkår hade kl. 5 e. m. samlats å brandstationen för att framföra sina lyckönskningar. Efter det en ståtlig blombukett överlämnats till hr Löfberg, framförde brandförman A. J. Nordmark käreus välönskningar till sin afhållne och aktade chef, med erinran om det goda förhållande och stora förtroende, som under hans 10-åriga brandchefstid skapats och uppehållits mellan befäl och manskap. Tal, uttryckte också den förhoppningen att förtroendet äfven för kommande tid skulle förblifva orubbadt. Till sist överlämnades från kåren en minnesgåfva.

Hr Löfberg uttalade sitt varma tack för all uppmärksamhet som visats honom och för den minnesgåfva han fått mottaga.

I anledning af högtidsdagen gaf hr Löfberg middag i sitt hem för ett 30-tal anhöriga och intimare vänner. Vid denna blef han ytterligare hyllad med tal af bl. a. borgmästaren Axel Sundberg i Lysekil och doktor John Löfberg i Kopparberg. Den förre framhöll särskildt hr Löfbergs stora förtjänster och arbete för stadens förkofran och utveckling.

Förutom brandchef har hr Löfberg i många år varit ordf. och kassör i Lysekils fattigvårdsstyrelse samt hamnkassör. Dessutom driver han egen affärsverksamhet.

Lönereglering vid Söderhamns brandkår.

I september månad 1913 inlämnade Söderhamns brandkårs kamratförening till stadsfullmäktige ansökan om löneförhöjning enligt följande förslag. Motiveringen är här utesluten.

Den fasta kåren.

Brandsergeanten:

Lön	Kr. 1,000	
Tjänstgöringspenningar	" 300	
Två ålderstillägg efter 3 o. 6 år å kr. 75:—	" 150	
Ett d:o efter 10 år å kr. 100	" 100	
Beklädnadsersättning	" 150	1,700
Fri familjebostad jämte ved och lyse.		

Muskinsten:

Lön	Kr. 800	
Tjänstgöringspenningar	" 300	
Två ålderstillägg efter 3 o. 6 år å kr. 75:—	" 150	
Ett d:o efter 10 år å kr. 100	" 100	
Beklädnadsersättning	" 150	1,500
Fri familjebostad jämte ved och lyse.		

Kusken:

Lön	Kr. 800	
Tjänstgöringspenningar	" 300	
Två ålderstillägg efter 3 o. 6 år å kr. 75:—	" 150	
Ett d:o efter 10 år å kr. 100	" 100	
Beklädnadsersättning	" 150	1,500
Fri familjebostad jämte ved och lyse.		

Dessutom begärdes för den fast anställda personalen fridag hvar 6:te dygn samt pension efter uppnådda 25 tjänste- och 50 lefnadsår med 60 proc. af lön och bostad.

Elitkåren.

Ordinarie brandman:

Lön	Kr. 100	
Två ålderstillägg efter 3 och 6 år å kr. 30:—	" 60	
Ett d:o efter 10 år å kr. 40:—	" 40	200

Dessutom hel beklädnad en gång om året samt 75 öre i timmen för all tjänstgöring.

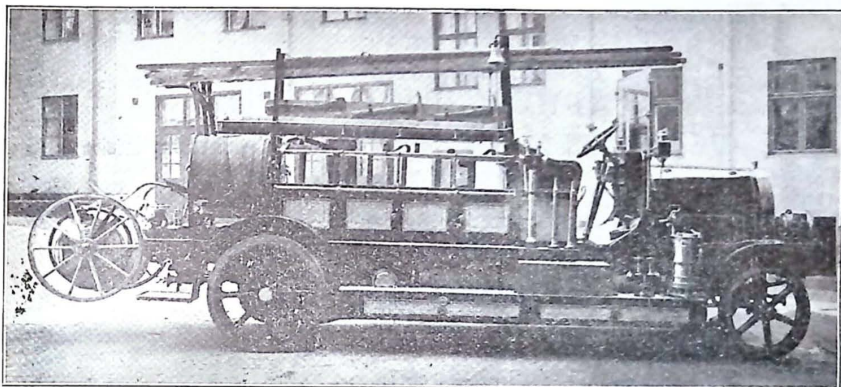
Extra brandman ingen lön blott beklädnad och timpenning i likhet med ordinarie brandman.

Att tjänsteåren mätte, för såväl den fasta som elitkåren, räknas från den dag tjänsten började oafsedt hur lång den extra tjänstetiden varit.

Nyanskaffning i Stockholm.

Brandkårens å Katarina brandstation placerade automobilmotorspruta n:o 2, hvars underrede jämte en därå monterad 1,500 minl. s. k. Ragnump af nyaste konstruktion är levererad af *Aktiebolaget*

ning, dels en Bosch dubbeltändning med magnetapparat och Jungner-accumulator samt att en lätt nedtagbar slangkärra med 300 m. 63 mm. linne-slang är upphängd baktill.

Stockholms stads brandkärs automobilspruta n:o 2.

Scania-Vabis i Södertelje under det af öfverbyggnaden och brandredskapens m. m. montering är utförd i brandkårens verkstäder, är afsedd att transportera 10 man och samma redskap som brandkårens förutvarande i tidskriften redan omnämnda automobilmotorspruta.

Den skiljer sig från nämnda redskap huvudsakligast däri att motorn är försedd med tvenne tändningar, nämligen dels en Bosch magnetänd-

Automobilmotorsprutans öfvertagande af brandkåren har föregåtts af omfattande försök, afsedda att utrona såväl fordonets körförmåga, som pumpens beskaflenhet och är det en tillfredsställelse att konstatera det samtliga prof utfallit till stor belåtenhet — ett glädjande bevis på den höga ståndpunkt aktiebolaget Scania-Vabis numera intager på automobiltillverkningens område.

Detta förslag remitterades i vederbörlig ordning till drätselkammaren för vidare utredning. Drätselkammarens behandlade löneförslagen på så sätt, att den ansåg kårens rimliga begäran — *orimlig* — och naturligtvis yrkade afslag på brandkårens löneförslag. Men fick brandchefen i uppdrag att till dr.-k. inkomma med ett nytt löneförslag eller s. k. medlingsförslag, hvilket förslag också af brandchefen uppsattes och inlämnades till dr.-k. och var af följande lydelse:

Den fasta personalen.

Brandsergeanten:

Lön	Kr. 800
Tjänstgöringspenningar	„ 400
Fem ålderstillägg efter resp. 3, 6, 9, 12 o. 15 år å 60 kr. „	300
Transp. 1,500	

	Transp. 1,500	
Beklädnadspenningar	100	1,600
Fri familjebostad med ved och lyse.		
<i>Maskinisten:</i>		
Lön	Kr. 600	
Tjänstgöringspenningar	„ 300	
Fem ålderstillägg efter resp. 3, 6, 9, 12 o. 15 år å 60 kr. „	300	
Beklädnadspenningar	„ 100	1,300
Fri familjebostad med ved och lyse.		
<i>Kusken:</i>		
Lön	Kr. 600	
Tjänstgöringspenningar	„ 300	
Fem ålderstillägg efter resp. 3, 6, 9, 12 o. 15 år å 60 kr. „	300	
Beklädnadspenningar	„ 100	1,300
Fri familjebostad med ved och lyse.		

Henrikssons prisbelönta Banzinmotorsprutor

försäljas genom

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPS-AFFÄREN

E. BERGSTRÖM & Co.

STOCKHOLM K.

Telegrafadress: "Ideal".

Rikstelefon 2258-

Pump-Rapid

Henrikssons Brandsläckare RAPID & PUMP-RAPID

samt Brandsläckaren n:o 76, modell 1914, 12 liter. Ny för året.

Samtliga godkända af Tarifföreningen.

Försäljas genom

HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.

Telegrafadress: Knochenhauer.

Rikstelefon 5799.

No 76

Telegraf-adr.:
Sprutbolaget

HENRIKSSONS prisbelönta Handkraftsprutor

försäljas genom

Hrr. Järn- & Redskapshandlare

samt i parti från fabriken.

A.-B. S. HENRIKSSONS Sprutfabrik,
och Mekaniska Verkstad. STOCKHOLM 4.

Rikstelefon
6 053

Elitkåren.

Brandförmannen:

Lön	Kr. 100	
Förmanspenningar	" 40	
Ålderstillägg efter ord. tjänst 3, 6, 9, 12 o. 15 år à 10 kr.	" 50	190

Vice brandförman:

Lön	Kr. 100	
Förmanspenningar	" 20	
Ålderstillägg efter ord. tjänst 3, 6, 9, 12 o. 15 år à 10 kr.	" 50	170

Ordinarie brandman:

Lön	Kr. 100	
Ålderstillägg efter ord. tjänst 3, 6, 9, 12 o. 15 år à 10 kr.	" 50	150

Extra brandman:

Åtnjuter endast ersättning vid tjänstgöring.

Då detta löneförslag skulle slutbehandlas hos drätselkammaren ansågs förslaget ännu — trots det brandchefen företagit en så afsevärd reduce-

ring af kårens löneförslag — för högt. Dr.-k. företog ännu en reducering i det den slopade vedbrand och lyse för den fast anställda personalen. I öfrigt antogs brandchefens förslag.

Fredagen den 6 febr förelåg löne regleringen för afgörande hos stadsfullmäktige. Frågan som föranledde en liflig debatt, inleddes af hr O. Thunborg (anställd som vice brandförman i elitkåren). Hr T. framhöll i ett längre och sakrikt anförande en brandmans stora risker, och jämförde den ringa ersättning han härför åtnjuter. Påpekade äfven dr.-k:s betydliga reducering af det inlämnade förslaget till löneförbättring och hemställde att åt maskinisten och kusken grundlönen måtte höjas till 700 kr. och i öfrigt lika dr.-k:s förslag samt beträffande elitkåren, att dess personal skulle erhålla ålderstillägg hvartannat år under 10 år med 10 kr.

Drätselkam. ordf. framhöll, att det är brandchefen som framkommit med löneförslaget, och att det visat sig, det fasta brandkåren i Söderhamn har ovanligt hög lön (?), hvad det beträffade brandsoldaterna — eller elitkåren —, ansåg att dr.-k. uppgjort sitt förslag mycket noggrant och rättvist. Yrkade naturligtvis bifall till dr.-kams förslag.

Efter ytterligare ett anförande af hr T., hvori han gjorde några jämförelser med andra kårens aflöningsförhållanden, beslutade stadsfullmäktige att ålderstilläggen för elitkåren skulle utgå i enlighet med hr T:s förslag. Hvad beträffar maskinisten och kusken fick den senare sig tillerkändt 100 kr. extra till det år då han med första ålders-tillägget uppnår 1,000 kr., af den anledning att han, som blef antagen den 1 jan. 1914, genom annons blifvit lofvad en lön af 1,000 kr. I öfrigt antogs dr. k:s förslag.

Genom den gjorda löneförhöjningen kommer aflöningsstaten alltså att ökas med kr. 960:— för 18 man under år 1914.

Stadsfullmäktige beviljade äfven den fast anställda personalen 8 dygus semester.

Hela utgiftsstaten för brandväsendet belöper sig till kr. 17,710:— för år 1914.

Från utlandet.

Fördömande gasexplosioner i Newyork.

Kvarteren omkring den stora skyskraparen Strykjärnet har den 9 mars skadats af fyra häftiga gasexplosioner, som åstadkommo stor fördörelse.

Asfalten på gatan upprefs på en kvarts mils omkrets, spårvarnarna slungades ur spåren och välte, biler kastades in på trottoarerna och en massa människor skadades. En af brandkårsbilerna slungades sex meter bort; och sex skyskrapare skakades så häftigt af stötarna att de måste utrymmas då man fruktade att de skulle störta samman.

Orsaken till explosionerna var att några vattenrör på grund af de utgräfningsarbeten som företagits för den nya underjordiska banan hade sprungit. Den utströmmande vattenmängden utöfvade ett så våldsamt tryck på gasrören att också dessa sprungo. Genom en gnista från en elektrisk spårvagn antändes den utströmmande gasen, hvarvid flera andra gasrör exploderade och lågorna sköto tio meter högt upp i luften.

Gatutrafikanterna flydde under vild panik, då de trodde att staden hemsöktes af en jordbävning. En stor styrka poliser och brandsoldater kommo till platsen och sökte länge förgäfvets hejda paniken och återställa ordningen.

Kl. 2 inträffade den fjärde och största explosionen. Först efter flera timmars arbete lyckades man hejda den utströmmande gasen. Afriöjningsarbetet går mycket långsamt. En stor del af staden står under vatten och spårvägstrafiken är fullständigt afbruten.

Frågor och svar.

Frågor.

Hvilket slangkopplingssystem anses vara det bästa?
Rerré

En brandstation i gamla Rom.

Ostia, det antika Roms äldsta koloni och dess hamnstad, hvilken under kejsartiden utgjorde en så viktig medelpunkt för världsstadens handel, låg efter den gamla tidens slut eller från femte och sjätte århundradet e. K. fullständigt öde och förstörd och beaktades föga af främlingar, som då besökte Rom. Och först uoder den allra senaste tiden har en förändring härtuffinen inträtt. Det forna Ostia uppstår nu på nytt, sedan det så många århundraden legat begrafvet under sina gruslager, och en helt ny stad från antikens tid träder i dagen, allt efter som de i stor stil företagna utgrävningarna af den samma fortskrida.

De senaste årens utgrävningar, som försiggått under ledning af professor Dante Vaglieri, hafva fortskridit så långt, att man redan nu kan erhålla en enhetlig överblick af den forna staden i dess helhet, vilken hade en yttvid af 40 till 50 hektar och torde hafva kunnat rymma omkring 50,000 invånare. Gör man sitt inträde i Ostia genom stadsporten, följer stadsmuren och passerar Kuskplatsen samt segerpelarens jättestod och fortsätter vidare hufvudgatan framåt, ser man där snart framför sig de helt nyligen utgräfvda "Nya termerna", märkliga genom sina präktiga inrättningar för olika slags bad samt sin ståtliga dekorativa utsmyckning.

Helt nära termerna, ehuru norr om dem, ligger den från tidigare utgrävningar redan förut kända, men nu i sin helhet utgräfvda stora brandstationens kasärn för brandmanskpet. Det är en rektangelformig byggnad, 60 meter i längd och 45 i bredd, med en fästningsliknande massiv bottenvåning, vars murar blott voro genombrutna af smala ljusöppningar, liknande skottgluggar. Framför ingången funnos två små byggnader, som att döma af dekorationsmotiven af olika dryckeskärl tjänat som marketentarstånd. Den ståtliga pelargången i byggnadens inre är på tre sidor omgifven af vaktlokaler, magasin o. s. v., och vid dess fjärde sida finnes ett vackert dekorerat kapell, som var afsett för kejsarens dyrkan. I källarvåningen funnos rymliga och bekvämt inrättade samt luxuöst inredda nödvärdighetslokaler, där äfven egendomligt nog fanns ett litet kapell, helgat åt lyckans gudinna och som enligt en inskrift var upprättat af en underofficer vid brandkären.

Prenumerera på

Svensk Brandkårs-Tidning!

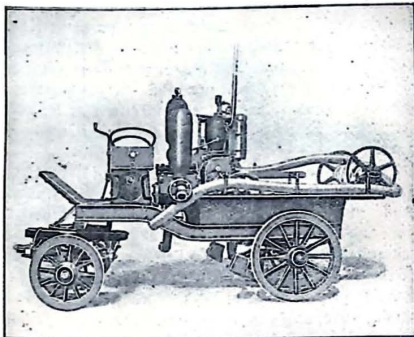

Eldsvådor.

Stockholm.

Tisdagen den 26 maj kl. 9,57 e. m. anmäldes till Katarina brandstation pr telefon af enskild person att eld utbrutit i huset n:r 50 Ölandsgatan.

Vid brandkårens framkomst befanns att eld utbrutit i huset n:r 48 Ölandsgatan, i en källare, hvilken användes som upplag för tidningsmakulatur. Elden hade redan hunnit att rätt kraftigt gripa omkring sig i makulaturen samt äfven spridit sig till källarens träinredning. Elden släcktes med en slangledning från brandpost på cirka 30 min., hvarefter stationens hufvudstyrka inryckte, kvarlämnande en underofficer och 6 man för eftersläckning. Under släckningsarbetet, som betydligt försvärades af intensiv rök, förmärktes en stark fotogenlukt, hvaraf förmodades att elden varit anlagd.

Motorsprutan "MERIT"

— 5 hkr. —

Lättskött och absolut tillförlitlig.

Driftkostnad ca 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten per minut med en 25 met. vågrät, 20 met lodrät stråle.

Ca 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

— Motorafdelningen. —

Göteborg.

Stockholm.

Malmö.

Omkring 10 min. efter eftersläckningsmanska-pets inryckning kl. 10,53 e. m. alarmerades åter stationen till samma egendom af polisman pr telefon samtidigt med att larmsignaler inkommo från brandskåpen Skånegatan 92 och Nya Sandbergsgatan 1.

Från stationen skedde utryckning på sedvanligt sätt, hvarjämte, på grund af att flera larm inkommit, Johannes brandstation utryckte med automobilmotorsprutan n:r 2.

Vid Katarina brandkårs framkomst till eldstället slogo lågorna ut genom husets tak, hvars vind i den väster om hufvudtrappan belägna delen var helt och hållet öfvertänd. Två slangledningar från en brandpost drogos uppför trappan, samtidigt som den mekaniska stegen restes och en slangledning denna väg drogs upp på taket för att hindra eldens spridning till huset n:r 50, äfvensom för att härifrån angripa elden.

Sedan automobilmotorsprutan 6 min. 30 sek. efter erhållen alarmsignal framkommit till eldstället, kopplades de tvänne uppför trappan dragna ledningarna till densamma för att förstärka vattentrycket.

En från Maria brandstation beordrad mekanisk stege behöfde ej användas, utan kunde omedelbart inrycka.

Efter omkring en timmes arbete inryckte automobilmotorsprutan hvarjämte den uppför mekaniska stegen dragna slangledningen inogs och äfven stegvagnen fick inrycka. Kl. 12,36 f. m. inryckte Katarina stations hufvudstyrka, kvarlämnande för eftersläckning samma styrka som vid föregående tillfälle.

Af vindsvåningens 36 vindskontor hade då 11 fullständigt förstörts af elden, hvarjämte 4 i ganska afsevärd grad ramponerats. Innehållet i de öfriga hade genom hettan och röken delvis skadats.

Någon anmärkningsvärd vattenskada uppkom icke i underliggande bostadsvåning.

Att elden äfven vid detta tillfälle varit anlagd anses sannolikt då förutom en stark fotogenlukt, förmärktes att eld utom i de väster om trappuppgångens belägna vindskontoren samtidigt hade uppstått i det omedelbart öster om densamma belägna kontoret, hvarest en del brännbara klädespersedlar hopats invid den, från ingången räknadt, bortre väggen. Denna sistnämnda eldhärd hann dock ej anställa någon större skada utan kvarstod som ett tydligt bevis på att elden varit anlagd.

Uppsala.

Ett hotande eldsvädetillbud yppade sig söndagen den 17 maj i gården Vretgränd n:r 1 i den åt Östra Ågatan vettande byggnaden. Hade icke elden upptäckts så snart som nu blef fallet hade säkerligen en svårare olycka inträffat.

Elden varsnades strax efter kl. half 5 på e. m. och hade då redan antändt gardiner, tapeter och takpappen i köket till den af litograf Ljunggren bebodda våningen en trappa upp i huset. Att elden så snart begränsades berodde hufvudsakligast på fru Ljunggrens rådgighet. Hon sprang nämligen genom elden tvärs öfver det brinnande köket och stängde dörren in till våningen för att binda eldens vidare spridning. Härunder ådrog hon sig emellertid rätt svåra brännskador. En bokhållare och de framstående ekvilibristerna Hartons vid cirkus Adolfs voro bland dem, som i kampen mot elementet arbetade med mycken energi och rådgighet. Brandkären hade alarmerats, men vid dess ankomst var elden i det närmaste släckt, och efter en stund kunde all vidare fara anses afvärdad.

Branden hade emellertid då hunnit i det närmaste spoliaera kökets såväl väggar som möbler.

Elden tros ha uppkommit därigenom att en son till litograf L. efter att ha tändt en lampa för att i något ärende bege sig ned i källaren kastat ifrån sig den ännu brinnande tändstickan, hvilken då antändt ett i köket upphängdt draperi.

Det brunna var försäkradt i Allmänna Brand.

— En mindre eldsvåda, som dock lyckligtvis kunde begränsas till endast ett rum, härjade tisd. den 19 maj i borgerskapets i Uppsala gubb- och änkehus. Beklagligt nog medförde den äfven förlust af ett människolif, i det den pensionär, som bebodde det rum, i hvilket elden härjade, änkefru Augusta Matilda Hanselli, omkom genom kväfning. Den så sorgligt omkomna var 84 år gammal och änka efter bokförläggaren Per Hanselli i Uppsala, hvilken afled år 1879.

Elden har troligen uppkommit därigenom, att fru Hanselli legat och läst och somnat från ljuset, som hon haft stående på ett mindre bord invid sängen, och hvilket hon under sömnen råkat stjälpas omkull. Ena bordsbenet var förkolnadt, och elden hade äfven bränt genom golvet, så att bjälkarna i trossbotten börjat kola. Trossbottenfyllningen bestod lyckligtvis af kalk och sten, hvilket gjorde, att luften ej fick tillträde. Föreståndarinnan var den, som först upptäckte elden. Då hon öppnade dörren till rummet märkte hon röken och fann fru Hanselli liggande död i sängen. Ett par måleriarbetare hade genast börjat hugga upp golvet och spruta på vatten. Sedermera begärde man telefonledes från brandstationen ett par man för att undersöka, huruvida elden var släckt. Man lät för säkerhets skull redskapsvagnen med manskap uttrycka och fullborda släckningsarbetet samt tillse, att elden ej spridit sig i trossbotten.

*

En sak, som bör påpekas i sammanhang med ofvanstående, är den fara, som ligger i att, då tillbud till eldsvåda yppar sig, dröja med alarmeringen af brandkären. Mången gång händer det, att folket i den byggnad, där branden utbrutit, själfst söker släcka elden och först när den tagit större spridning låter brandkären få kännedom om saken. Uppenbart är, att på detta sätt en dyrbar, för släckningsmanskapet mången gång oersättlig tid går till spillo.

Vi uppmana allmänheten att aldrig vid inträffande eldsvådetillbud dröja med alarmeringen utan ögonblickligen tillkalla brandkären. Såväl de enskilda som de allmänna intressena äro därmed betjänade.

Eskilstuna brandväsende.

Skarpa anmärkningar af Städernas allmänna brandstodsbolag.

Styrelsen för Städernas allmänna brandstodsbolag har tillställt magistraten i Eskilstuna en skrivelse med anledning af eldsvådan vid Söderbloms guteriaktiebolag den 26 sistlidne april.

Hvad först vattenledningen beträffar har vid en af bolagets inspektör den 4 maj verkställd inspektion framgått, att en afsevärd försämring inträdit sedan föregående inspektion 1909. Sålunda visade det sig, att vattenledningen i sitt nuvarande skick anmärkningsvärdt understiger de af brandbolagen fastställda minimifordringarna på vattenledning. Som emellertid intet torde vara att anmärka mot vattenledningens statiska tryck är den mindre goda effekten att tillskrifva brist på nödig cirkulation i nätsystemet samt de på många ställen förekommande klena rördimensionerna. På grund häraf framstår nödvändigheten af att sammanbindning af vattenledningsnätets hufvudrör snarast verkställas samt att nätets grenrör, som för närvarande hufvudsakligen består af 4-tumsrör, efter hand ersättas med rör af minst 6 tum, i all synnerhet på sådana ställen, där mer än en brandpost är placerad på dylik ledning.

Så länge vattenledningen icke i alla stadsdelar är fullt effektiv, torde vara lämpligt, att stadens ångspruta får rycka ut omedelbart vid hvarje brandalarmlarm.

Vidare har erinrats, att vid upprepade tillfällen felaktigheter förekommit å stadens brandtelegraf. Det är gifvetvis högst angeläget, att brandtelegrafen försättes i sådant skick, att den slutligen kan fungera oklanderligt, liksom det olämpligaste är, att brandtelegrafens centralapparat är placerad å brandstationen, icke som nu å polisstationen.

Detta senare önskemål kan naturligtvis uppfyllas, om föreslagen ny brandstation för staden komme till stånd. Angeläget vore utan tvifvel, att så med första kunde ske, och att i sammanhang därmed äfven den fasta brandkårens numerär ökades.

Styrelsen annehller, att magistraten hos vederbörande ville göra vederbörliga framställningar samt i sinom tid lämna meddelanden om, hvartill dessa föranledt.

Beredningsutskottet föreslår uppförande af ny brandstation i Nyfors.

Eskilstuna stadsfullmäktiges beredningsutskott hade på sitt senaste sammanträde frågan om uppförande af ny brandstation uppe till behandling och därvid yrkade ordföranden, vice ordföranden och hr Grandin — hvilka samtliga framhöllo dess vikt och nödvändigheten af skyndsamt afgörande — att utskottet nätte föreslå stadsfullmäkte att bifalla brandstyrelsens förslag, hvilket som bekant går ut på att brandstationen skulle uppföras å tomten invid renhållningsverkets byggnader i Nyfors för en kostnad af 275,000 kr.

Hr Lindhagen har inom utskottet förfäktat den meningen, att något afgörande icke borde ske nu omedelbart, utan att detta borde ske först sedan stadsfullmäktige fattat beslut i fråga om uppförande af ny fattigvårdsinrättning. I händelse fattigvårdsinrättningen blir förlagd till annan plats, borde, enligt hr L:s mening, utredning verkställas huruvida icke den nuvarande fattigårdstomten kunde anses lämpligare för en brandstation än den i Nyfors föreslagna. Hrr Hök och Laurén anslöto sig till hr L:s mening.

Genom votering beslöt utskottet med 4 röster mot 3 föreslå stadsfullmäktige att upplöra brandstationen å den föreslagna platsen i Nyfors samt att för ändamålet anslå 275,000 kr., att anskaffas genom upplåning. Vidare begäres uppdrag åt brandstyrelsen att vidtaga de för uppförandet erforderliga åtgärderna.

Brandstyrelsen har på sammanträde beslutit föreslå stadsfullmäktige en del omedelbara förbättringar af den eldsläckningsmaterial Eskilstuna brandkår f. n. äger. Så skola, enligt förslaget, nya brandskåp och nya mottagningsapparater anskaffas. En brandtelegraf, af L. M. Ericsson & Co: nya tillverkning, skall inköpas för 8,500 kr. och vidare en ny brandkårsautomobil med motor-drifven spruta och mekanisk stege, af Scania-Vabis tillverkning, för 26,500 kr.

Förbundsangelägenheter.

Förbundsmeetet.

Tiden för årsmötet i Malmö är nu bestämd till den 9—11 aug., de dagar som samtliga styrelseledamöter föreslagit såsom varande lämpligast.

Vid ett tillfälle som detta är det ju svårt att kunna bestämma tiden så att det passar för alla ty vi hafva inom styrelsen mästa taga hänsyn till brandchefernas årsmöte, semesterar o. d. Den tid vi annars bruka hafva våra årsmöten nämligen april månad är ju mera lämplig ty då hindrar ju i regel inga semesterar men med tanke på Baltiska utställningen kunde ju saken ej ordnas på annat sätt i år. Jag vill dock hoppas att mötet blifver så talrikt besökt som möjligt och att motioner till mötet inkomma i god tid så att föredragningslistan hinna utkomma till de olika lokalafdelningarna. Glädjande och värdefullt skulle också vara om några föredrag kunde komma till stånd. Jag är förvisvad om att det finnes många bland brandmännen landet rundt som säkerligen kunna prestera något i den vägen och uppmanar därför var och en att försöka bidra till att mötet blifver så lärorikt och intressant som möjligt.

Klaes L. Karlsson,
ordf.

Ordet fritt.

Med anledning af det stundande förbundsmeetet.

Inom kort skola brandmännen åter samlas till det 6:te Svenska brandmannaförbundets årsmöte. Må vi nu alla förbundsafdelningar nedlägga all vår kraft och energi, för att göra detta förbundsmeetet så intressant som möjligt. De stormar som rasat i landet, och den oro som behärskat sinnen, hafva icke lämnat brandkårslivet oberördt. Litet hvarstädes spåras tecken på afmatning och stillstånd, hvilket åter enligt naturens lagar förr eller senare blefve detsamma som tillbakagång och död. Men så får det ingalunda blifva. Det nya lif, hvars första pulsslag varnas på så många andra verksamhetsområden, måste äfven göra sig gällande på brandmännens arbetsfält, ty detta behöfver ännu mycken, mycken odling, innan man kan hoppas på en tillfredsställande skörd, bestående i — den största möjliga trygghet mot eldens fördärfbringande verkan. Ingen väg leder bättre till det stora, för samhället, för våra medmänniskor, ja, för hela fosterlandets betydelsefulla mål än just brandmannaförbundets årsmöten, och vid

inga andra tillfällen kunna vi bättre än där häfda vår rätt till besittning af alla utomståendes aktning och vördnad för det arbete vi utföra till det allmännas nytta. I anledning af utställningen komma förbundsdeltagarna i tillfälle till så studera olika slag af brandmateriel och i öfrigt hvad till ett ordnat brandväsande hörer. Besinna vi detta, skola vi icke försumma att deltaga i det förestående förbundsmötet i Malmö. Vad detta åter i sig själf beträffar, så är det att hoppas, att det samförstånd och den ömsesidiga uppskattning, hvilken städse såsom sig bör, gjort sig gällande mellan brandmännen, äfven böra vi vid utförandet af vårt arbete aldrig göra någon åtskillnad till person, hoppas att dessa egenskaper vid det stundande årsmötet äfven komma till sin rätt. Endast under sådana förhållanden kan mötet få den värdiga och upplytande karaktär, som det samma nödvändigt bör äga, om det skall hafva mer än stundens betydelse. Vi äro nästan förvissade om, att detta hopp icke skall komma på skam, ty såsom brandmän äro vi alla lika, alla besjälade af samma ifver att få räcka nästan en hjälpsam hand.

Rerré.

Ett 200-årigt olycksminne för Västerås.

Den ödeläggande vådbranden 1714.

Västerås har, liksom de flesta städer af dess ålder, många gånger till större eller mindre delar lagts i aska, stundom genom härjande fiender, stundom genom vådaeld. Den första eldsvåda af svårare art, som omtalas, öfvergick staden år 1380, och redan tio år senare brändes densamma så godt som fullständigt af de tyska horder, hvilka under drottning Margareta regering hemsökte och ödelade stränderna rundt Mälaren och vid Östersjön. År 1521 den 29 april sköto danskarna eld på staden, hvarvid äfven domkyrkan antändes. Nära 50 år därefter var staden åter utsatt för en fasansfull brand och den 3 sept. 1668 lades en stor del af densamma i aska, hvarvid bl. a. stadens förnämsta skrifter och handlingar förstördes.

År 1714 den 13 april inträffade dock den mest förhärjande vådbranden.

Någon uppgift om hur elden uppkom ha vi ej lyckats finna i "skrifterna" — inte ens gamle Grau har ett ord att målla därom. Han omtalar emellertid att elden "började kl. 11 f. m. vid boktryckeriet norr om kyrkan". Boktryckeriet,

inrättadt med tillstånd af Gustaf II Adolf på föranstaltande af Johannes Rudbeckius, då innehafdt af boktryckaren Boethius Hagen, var beläget ofvanom den nuvarande tomten n:r 6 vid Skolgatan. Af rådande stark nordvästlig blåst kastades elden därifrån och spred sig öfver hela det nedanför liggande kvarteret dock skonande några gårdar belägna närmast gamla Östertull, sedermera Bergslagstullen, eller i närheten där nu Gamla Utanbygatan mynnar ut till Kopparbergsvägen.

Vid Smedjegatan stod Lars Ols änkans stenhus — ej långt från nuvarande brandstationen — som en säker brandmur midt i eldhafvet och delade de framrusande flammorna både öster och väster ut. Hela den östra stadsdelen var snart ödelagd och från Stora torget kastade sig lågorna öfver än inåt stadens västra del, som med undantag af slottet jämte några gårdar i dess närmaste omgivning vid Slottsgatan och Skepparbacken samt de gårdar vid Oxbacken som voro belägna väster om den nuvarande Källgatan fullständigt nedbrändes.

Bland offentliga byggnader, som kvarstodo, där branden gått fram, i mer eller mindre härjadt skick, märktes Hospitalskyrkan, som bl. a. fick sitt kopparkast förstördt och vinden afbränd, så att det ärevordiga kapellet höga och spetsiga takresning sedermera ståtade under ett tak af smidd järnplåt, så länge det tilläts att vara till. Stadens gamla rådhus vid västra sidan af Stora torget gick ej heller oskadat ur elldopet. Det var byggt af sten och omtalas af Grau som synnerligen ståtligt. Det var två våningar högt och i den nedre löpte en arkadgång under hela byggnaden. Taket var kopparkäckt och försedt med en altan rundtom. I midten höjde sig ett litet torn med urverk. Byggnaden hade sannolikt uppförts kort efter den stora branden 1688, samt väl då trädit i stället för ett äldre rådhus på ungefär samma plats. Det var beläget i linje med Köpmangatan och dess fortsättning Klostergatan på andra sidan torget, samt utgjorde möjligen ett prof på Nik. Tessin den äldres arkitektoniska verksamhet.

Västerås växte emellertid så småningom åter upp ur askan. På de gamla tomterna byggdes på nytt trähus, vid de större gatorna rödfärgade timmerhus i två våningar med hvitmålade fönster- och dörrumramningar, höga brutna tak och utskjutande vindskupor. De stora gårdarna vid Köpmangatan och Stora gatan kringbyggdes änyo med ofta ganska karaktäristiska hus, hvaraf ännu några få finnas kvar att bära ett intressant vittnesbörd om den tidens smakriktning i byggnads-hänsende.

**ALLMÄNNA-
BRANDREDSKAPSÅFFÄREN** Stockholm
E. Bergström & Co.

Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Gefle 1901. Statsdiplom Berlin 1901.

Specialaffär för
Brandmateriel.

Räddningsifver.

Att folk i allmänhet så att säga "tappa koncepterna" vid en eldsvåda är nog känt och ytterligare belysande är följande komiska intermezzon från den stora branden i Söderköping. Från ett hus, beläget i närheten af brandstället, började det plötsligt regna ned tunga föremål. Nedanför huset arbetade en spruta med svettdrypande manskap. De tunga föremålen slog ned ibland manskapet, och en af dessa utropade:

— Se uppl där kommer tegelpannor från taket!

Tegelpannorna visade sig emellertid vara strykjärn, som någon oförståndig "räddare" slängde ned från en af öfvervåningarna, lyckligtvis utan att någon blef skadad.

— I samma hus, där räddningsarbetet med bohaget blef nära nog ett förstörelsearbete, hjälptes en yngling och två flickor åt att släpa ett pianino utför trapporna från andra våningen. Det lyckades dem att få ut det, men huruvida pianinet efter den resan är lämpligt som musikinstrument är ägarena själf obenägen tro.

— Ett fruntimmer, boende i ett af de hotade husen, var uppe i sitt rum i andra våningen för att plocka ut sitt husgeråd. Det sista hon fick fatt i var en stor bronserad gipsfigur, som hon gick fram till fönstret med för att därifrån få den ned på gården. Nedanför fanns emellertid ingen för tillfället till hands att ta emot, men kvinnan kastade ändå i ifvern ned bilden. Det som fanns kvar af den fick godt rum på en sopskyffel.

— En gammal man trängde genom kväfvande rök från kringliggande brinnande hus upp på vinden till sin boning för att rädda tillhörigheter. Han kom åter med en ärgång af Allers Familj-Journal.

— Medan släckningsarbetet i en annan gård som bäst pågick, trängde sig en äldre kvinna in på gården bland släckningsmanskapat. I den råddande trängseln blef hennes närvaro till besvär hvarför hon tillsades att gå undan. Hon lydde emellertid inte. Slutligen frågade en af de närvarande hvad hon egentligen ville, hvarpå gumman svarade:

"Ja, se, jag hade ett par skor till lagning hos skomakaren här i gården, som jag tänkte försökte ta reda på."

— Ett ensamt fruntimmer slutligen i en af de härjade gårdarna satte på ett originellt sätt sina tillhörigheter i säkerhet. Hon plockade ned alltsammans i en roddäut och seglade sedan i väg ett stycke utför ån.

Nyanskaffningar för Eskilstuna brandkår.

På framställningar af brandstyrelsen beslöto Eskilstuna stadsfullmäktige på torsdagen den 11 juni för anskaffande af en brandkårsautomobil med motordriven spruta och mekanisk stege af Aktiebolaget Scania-Vabis tillverkning anvisa ett förslagsanlag af 26,500 kr. och för anskaffande af en brandtelegraf af Aktiebolaget L. M. Ericsson & C:s nya tillverkning anvisa ett förslagsanlag af 8,500 kronor att utgå af i stadens stat under "oförutsedda behof" upptaget anslag.

Redovisning

af influtna medel till afldne brandmaskinisten Alfr. Janssons efterlämnade änka och barn.

Förut redovisade kronor 207: 25. Från förbundsmedlemmar vid Göteborgs brandkår g:n L, Aug. Thornblad kr. 36: 50. Summa kronor 243: 75.

Och hembäres till samtliga gifvare vårt vördsamma tack.

För Söderhamns brandkårs kamratförening.
R. J. Pannier.

Lysekils brandmannaförening

har till ombud vid Svenska Brandmannaförbundets möte i år i Malmö valt F. A. Blomkvist med Arvid Vinberg som ersättare.

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag tillverka sug- och spolslangar samt tekniska Gummivaror af alla slag.

Afdelningskontor och nederlag: **SKEPPSBRON 4, GÖTEBORG.**